

U javnosti je prisutno mišljenje kako je današnji euro jednako vrijedan i siguran kao što je to bila njemačka marka. To je krivo mišljenje i to građani moraju shvatiti, kako bi to kazao premijer Andrej Plenković.

Projekt euro je politički projekt. Francuzi nisu mogli uz sve napore stabilizirati francuski franak. Rješenje je bilo zamijeniti ga novom europskom valutom. Tome se je protivila Njemačka, ali na koncu podrška Francuske integraciji zapadne i istočne Njemačke je učinila svoje. Njemačka centralna banka je negodovala što je pokazala čvrstim stavom 2008. godine kada je nastupila financijska kriza. Amerikanci su tiskali novac, a ECB nije; tragičnu cijenu platila je Grčka. Uvijek plate nemoćni, molim da čitatelj zapamti navedenu tvrdnju. Ostalo je povijest.

Helikopterski novac tiskao se je prije korona krize. Koronakriza bila je dodatni katalizator koji je poništio pristup njemačke centralne banke monetarnoj i kreditnoj politici. Dugogodišnje pamćenje i negativna iskustva inflacije iz dvadesetih godina prošlog stoljeća su nestala. Francuska je dobila stabilniju valutu od francuskog franka a njemačka se je privikla na manje stabilnu valutu. To je najbolje pokazala kriza švicarskog franka koji je nastavio politiku stabilnog novca. (Postojao je čvrsti odnos njemačke marke i švicarskog franka – 1 : 1,2.) Hrvatski građani su platili znatnu cijenu, vjerujući euru, zadužujući se u švicarskim francima.

Ipak, to svakako valja kazati Njemačka je dobitnica zamjene svoje marke eurom. U uvjetima jedinstvenog tržišta njemačka je dobila nova tržišta što je subvencioniralo integraciju zapadne i istočne Njemačke. Velik je dobitak. Proces integracije, iako skup, učinkovito je proveden. Prema tome, zamjena njemačke marke eurom donijela je njemačkom gospodarstvu velike benefite. Tako rade pametni.

ECB ima velikih problema kako voditi monetarnu politiku. Razlog tome je veliki raspon dohotka po glavi stanovnika zemalja članica. Postavlja se pitanje koja i kakva bi monetarna politika ECB-a učinkovito djelovala na razvoj gospodarstva, u prvom redu, i očuvanja stabilnosti eura, u drugom redu. Čarobne formule nema. Hrvatska će u eurozonu ući kao zemlja s najmanjim dohotkom po glavi stanovnika (čitaj: dodatni problem ECB). Vjerojatno je ta činjenica rezultirala obilnom pomoći Hrvatskoj putem kohezijskih i sanacijskih fondova. Bilo kako bilo, malo je vjerojatno da će ECB voditi brigu o hrvatskim problemima. U odnosu na Francusku ili Njemačku mi smo zanemariva priča ma koliko naš premijer imao veliki ugled u Bruxellesu. Euro ima i imat će mnoga iskušenja. Ovaj tragični rat predstavlja veliku ugrozu stabilnosti eura. To je razlog zašto nije vrijeme zamjene kune eurom početkom slijedeće godine. Kako je kuna ionako vezana za euro vjerojatno je da neće biti veće štete. To tim više jer će nam se povećati kreditni rejting

(ma što to značilo). Osim toga ovako slabom gospodarstvu ne može pomoći monetarna već samo i jedino fiskalna politika.

Prema tome, zamjena kune eurom predstavlja politički čin. Nismo se pripremili za euro. Međutim brojni „istočni grijesi“ sugeriraju kako je dobro da zamijenimo kunu eurom. Ako nas to opameti bit će dobro. Međutim, teško da ćemo se opametiti što pokazuje naša bahatost od trenutka kada smo postali punopravna članica EU-a – mnogo smo obećali i sve smo zaboravili. Ostali smo kao voćka poslije kiše, ali umjesto sunca natkrili su se olovni oblaci.